

Reserapport IFLA Oslo 2005

Carin Anell

Jag hade förmånen att få ett av Svensk biblioteksförnings resestipendier till IFLA 2005 i Oslo. Under några soliga dagar i augusti fick jag chansen att delta i detta imponerande stora arrangemang med deltagare från hela världen, samlade kring sitt gemensamma yrkesintresse. Eftersom det var första gången jag hade möjligheten att åka till IFLA, blev det en stor upplevelse, som jag är mycket tacksam över.

Konferensen var verkligen välorganiserad. Från det att jag registrerade mig, till de olika studiebesöken och mottagningarna, fungerade allt perfekt. Överallt fanns vänliga norska volontärer i sina blå västar på plats, för att hjälpa till och svara på frågor.

Jag valde att delta i arrangemang som på något sätt låg nära eller hade någon relevans för mina arbetsuppgifter på Kungliga biblioteket. Men eftersom jag jobbar med lite olika saker som katalogisering, elektroniska medier, referensarbete och webb, så blev det många arrangemang som var av intresse för mig. Det var ett fullt program från morgon till kväll, helt enkelt! Jag redovisar här de programpunkter jag deltog i men bara ett urval av de presentationer jag lyssnade på under varje punkt.

Konferensens första dag inleddes förstås med öppningsceremonin i Oslo Spektrum. Ett varierat program med både musik, teater och tal. På eftermiddagen inleddes så sessionerna. Eftersom KB nyligen har gått med i Jourhavande bibliotekarie, var det extra intressant för mig att lyssna på Reference and Information Services program, där virtuella referenstjänster var i fokus. Kirsti Nilsen redovisade en undersökning om i vilken grad användare av virtuella referenstjänster är nöjda, jämfört med "face-to-face" referenstjänst. Undersökningen visade bland annat på vikten av att göra ordentliga referensintervjuer även vid virtuell referenstjänst. Den visade också på att användarna var lite mer nöjda med chattjänst än med e-mailtjänst. Från KB/BIBSAM talade Eva Lunneborg om www.eref.se, tillsammans med Vince Mariner, som berättade om motsvarande service i Florida.

På kvällen hade jag tillfälle att vara med på en mottagning som hölls av databasleverantören Thomson. Mottagningen hölls på Grand Hotel, en fantastisk miljö med kristallkronor och vackra gamla möbler. Syftet med mottagningen var att presentera databasen *The Making of the Modern Economy: The Goldsmiths'-Kress Library of Economic Literature 1450-1850*. Vi fick även tillfälle att höra något om Thomsons andra produkter som Eighteenth Century Collections och Times Digital Archive.

Nästa dag inleddes för min del med en session om skriftlig litteratur från Government Information and Official Publications, ett ämne som inte hade lockat så många åhörare. Men de som inte gick missade verkligen något. Vi fick en redogörelse för det stora programmet för digitalisering av amerikanska myndighetspublikationer som United States Government Printing Office har startat. Andra presentationer handlade om arbetet med att tillgängliggöra myndighetspublikationer i länder som Iran, Singapore och Västindien.

Därefter följde sessionen Million dollar baby: changing serials business models for an electronic age. Kari Stange från KB/BIBSAM talade om arbetet med avtalslicenser för e-tidskrifter under rubriken Caught between print and electronic.

Sedan lyssnade jag till Ole Henrik Magga från Samiuniversitet som berättade om kunskapsorganisation från samiskt perspektiv. Det handlar inte bara om hur man tillhandahåller information utan om vilken information och vilken bild av världen den förmedlar, var hans budskap.

Jag hann höra något om digitaliseringsprojekten för tidningar, där man har kommit långt i Finland, innan det var dags att bege sig till sessionen om Open source literature. Bland dessa presentationer fann jag Keith Jefferys mest intressant. Begrepp som CRIS (Current Research Information Systems), The grid och CERIF togs upp. CERIF innehåller en datamodell som är influerad av FRBR (Functional Requirements for Bibliographic Records) – den katalogiseringsmodell som är aktuell för diskussion på många håll - men ändå annorlunda.

På kvällen deltog jag som de flesta andra IFLA-deltagarna i invigningen av Nasjonalbiblioteket. Vimmel i Hydroparken mitt emot biblioteket och man kunde se invigningens tjugiga dansprogram och andra framträdanden på storbildsskärm.

På tisdag morgon tog jag trikken ut till Oslo universitet. Sessionen här ordnades av Information Technology tillsammans med University Libraries and other General Resources. Det handlade om kursportaler för studenter och om interoperabilitetsfrågor i samband med det. Bland presentationerna märktes den från Yale University, där Emily Horning och Kalee Sprague, visade en snygg kursportal med enkel och fin design.

På eftermiddagen höll sessionen UNIMARC with Information Technology i programmet MARC/XML derivatives : state of the art. Sally McCallum från Library of Congress gav en uppdatering av läget för MARC/XML. En annan presentation värd att nämna var Mike Taylor från Index Data i London som berättade om MARCXML samt om nya standarder för sökning och återfinning av poster. Efter Z39.50 kommer SRW/U som också kan användas i kombination med Z39.50. Ganska tekniskt inriktat föredrag men likväl intressant.

Dagens sista session fick bli den som ordnades av Document Delivery and Resource Sharing och där temat var Perspectives on supply of electronic documents. För att elektroniska lån och fjärrlån ska kunna fungera, krävs att frågorna om DRM – Digital Rights Management - är lösta.

Kvällen tillbringade IFLA-deltagarna på Norsk Folkemuseum Bygdøy. Vädret var strålande och delegaterna verkade mycket förtjusta över programmet med norska folkdanser, folkmusik och skådespel som visades upp.

Onsdagen var för min del vikt för en heldag om bibliografiska frågor. Division of Bibliographic Control samt Section on Bibliography och Classification and Indexing tillsammans med Cataloguing stod då för programmet.

Översikter gavs om det som händer inom Division of Bibliographic Control, bl a berättade Glenn Patton om FRANAR (Functional Requirements and Numbering of Authority Records), det förslag till modell för auktoritetsposter, som är tänkt att vara en utbyggnad till FRBR

(Functional Requirements for Bibliographic Records). Motsvarande modell skall göras för ämnesord: FR SAR (Functional Requirements for Subject Authority Records), under ledning av Marcia Zheng.

Arbetet med VIAF, The Virtual International Authority File nämndes, ett samarbetsprojekt mellan LC, OCLC och Die Deutsche Bibliothek. Unni Knutsen gav en översikt över det bibliografiska arbetet i de nordiska länderna. John Byrum höll en presentation där ämnet var hur bibliotekskatalogerna kan förbättras och göras mer användarvänliga. Hans paper är ännu mer omfattande och verkligen läsvärt. Titeln är: Recommendations for urgently needed improvement of OPAC and the role of the National Bibliographic Agency in achieving it.

Beecher Wiggins presenterade en undersökning om i vilken mån man tar med elektroniska resurser i nationalbibliografier.

Flera föredrag handlade om auktoritetsfrågor. Ola Lavrenova höll en presentation om ryska geografiska namn. Marie Balikova talade om hur man har byggt ett gränssnitt för att söka flera länders ämnesauktoritetsfiler med möjlighet för användaren att välja språk.

Erfarenheter från införandet av Dewey Decimal Classification i Schweiz, Tyskland och Österrike redovisades i Heiner-Freling, Magda och Landry, Patrick: The use of The Dewey Decimal Classification (DDC) for the organisation of national bibliographies: Switzerland and Germany/Austria.

Denna kväll ordnades det mottagningar på flera ställen och jag begav mig än en gång till Oslo universitet, nu till universitetsbiblioteket.

Slutligen, den sista dagen, deltog jag i den session som ICABS (IFLA/CDNL Alliance for Bibliographic Standards) hade arrangerat och som hade rubriken Maintaining access to digital collections. Caroline Brazier talade under rubriken Collaboration in digital archiving in the UK. Situationen vad gäller insamling av elektroniska publikationer i Storbritannien visade sig vara liknande den i Sverige. Det finns ännu ingen lag om pliktleverans av elektroniska publikationer men British Library har avtal om leveranser med utgivarna. Samtidigt har man utvecklat ett omfattande samarbete med andra bibliotek omkring digitala leveranser.

Därefter var det dags för en session anordnad av Statistics and Evaluation, Information Technology och University and Research Libraries. Rubriken var: Measures and standards in the electronic age. Bland annat presenterades en rapport om en usabilitystudie för webbsidor, gjord av Sueli Mara S. P. Ferreira och Denise Nunes Pithan. En användarundersökning, baserad på så få som sex personer, kan ge bra information för dem som utvecklar webbsidor. Studien byggde bland annat på litteratur av Jacob Nielsen och Carol Kuhlthau.

Så hade det då blivit dags för avslutningsceremonien. Organisationskommittén för konferensen tackades för mycket bra arrangemang. Alla delegater hälsades välkomna till nästa års konferens i Seoul och en fantastisk koreansk dansgrupp framträdde i vackra dräkter.

Innan jag reste hem från Oslo hann jag göra ett besök på det ombyggda Nasjonalbiblioteket, för att få tillfälle att se det invändigt, samt ett besök på Deichmanske.